

Toxikománie

Z. Rozkydal

Toxikománie

Drogová závislost, závislost na psychotropních látkách

Přírodní drogy: marihuana, hašiš

Syntetické drogy: pervitin, extáze, kokain
alkohol, benzodiazepiny
toluen, trichloretylén

Dělení

Konopné drogy: marihuana, hašiš, hašišový olej

Opiáty: z nezralých makovic opiového máku – heroin, braun

Stimulační drogy: kokain, amfetamin (speed), pervitin, extáze
kodein, morfin

Halucinogeny: LSD, lysohlávka, meskalin, psilocybin

Psychotropní látky: rohypnol

Drogy podle rizika vzniku závislosti

Drogy měkké (drogy s akceptovatelným rizikem)

káva, tabákové výrobky, produkty konopí, marihuana, speed
alkohol – rozhraní mezi skupinami

Drogy tvrdé (drogy s neakceptovatelným rizikem)

heroin, kokain, crack, pervitin, LSD, extaze
Riziko vzniku závislosti je vysoké

Situace v ČR

1. etanol
2. nikotin
3. léková a drogová závislost
4. gambling

Psychická závislost

pocit uspokojení a touha opakovat použití drogy
k vyvolání příjemných zážitků a k odstranění dyskomfortu

Somatická závislost

stav adaptace na drogu
projevující se příznaky z vysazení a abstinčním syndromem

Abstinenční syndrom:

nepříjemné fyziologické změny při vynechání drogy

Stav tolerance:

situace, kdy je potřeba progresivního zvyšování dávek, aby bylo dosaženo stejného účinku jako na začátku

Intoxikace ethanolem:

1. stadium – excitační: 0,5 – 1 promile
ztráta zábran, euforie
zvýšené periferní prokrvení
2. stadium – hypnotické: 1–2 promile
poruchy koordinace a rovnováhy
dysátrie, smyslové poruchy
snížený práh vnímání bolesti
3. stadium – narkotické: 2 promile alkoholu a více
nauzea, zvracení, zmatenost
úpadek do bezvědomí
4. stadium – asfyktické: 3,5–5 promile
zástava dechu a oběhu, smrt

Symptomy:

ospalost, hypotermie

porucha koordinace pohybu, ataxie, dyzártrie

hypotenze, sopor a kóma

Kombinace s účinkem jiných drog nebo léku

Kombinace s kraniocerebrálním traumatem

Smrtelná dávka je individuální, 3,5–5 promile

První pomoc:

zabránit aspiraci zvratků
péče o nemocného v bezvědomí
kardiopulmonální resuscitace

Léčba:

udržet průchodnost dýchacích cest
zabránit aspiraci
výplach žaludku (do 4 hod), odsátí žaludečního obsahu
infuzní léčba (Ringer, glukóza)
Naloxon

Abstinenční příznaky:

třes, slabost, pocení, dyspepsie, vegetativní příznaky
strach, halucinace

Delirium tremens:

těžká forma abstinenceho syndromu

stav zmatenosti, úzkosti, děsivé sny, deprese
dezorientace, halucinace

tremor, ataxie, pocení, tachykardie, zvýšení teploty

Korsakovův syndrom: ztráta paměti, konfabulace

Léčba závislosti na alkohol:

hospitalizace v protialkoholních léčebnách

Závislost na opioidních látkách

Slabé opioidy:

kodein, tramadol, Valoron

Silné opioidy:

Morfin- vodné roztoky, sirupy, tablety, čípky

MST Continus, Fentanyl, Sufentanil

Pethidin (Dolsin), Dipidolor, Fortral

Opioidy transdermální (Durogesic)

Heroin, braun

Závislost na opioidní látce se vyvíjí poměrně brzy

Opioidy

Opium- extrakt z nezralých makovic máku setého

Papaver somniferum

Obsahuje alkaloidy- morphin

Další opioidy- kodein, pethidin, heroin

Produkce: Afganistán, Thajsko, Barmá, Laos

Symptomy

Euforie, snížení práhu pro bolest, fantastické vidění,

Extáze, pocit štěstí

Později – útlum dýchání, mióza

Somnolence, sopor, kóma

Otrava opioidy

Symptomy:

klasická triáda: útlum dýchání (bradypnoe s hlubokými nádechy)

kóma

mióza reagující na osvit

příznaky kardiovaskulární deprese, hypotenze, edém plic

zčervenání, svědění kůže, ospalost, potlačení kašlacího reflexu

První pomoc:

při vědomí - živočišné uhlí

sledovat tep a dech

pozor na aspiraci a poruchy srdečního rytmu.

Bez vědomí – péče o nemocného v bezvědomí

Léčba:

intubace, umělá plicní ventilace

podání antidota – naloxon i.v.

První pomoc u otrav opioidy

Monitorace životních funkcí

Zabránit aspiraci

U bezvědomí stabilizovaná poloha

Abstinenční symptomy:

touha po droze, zvýšení dechové frekvence
slzení, potivost, zívání, mydriáza, piloerekce
tremor, bolesti svalů, nechutenství

Komplikace:

infekční komplikace kolem vpichů
přenos chorob kontaminovanými jehlami (hepatitis, HIV)
pneumonie, plicní abscesy
arthritis, osteomyelitis obratlů
bakteriální meningitis, mozkové abscesy
lymfadenitis, lymfangoitis
polyneuropatie

Heroin

Je to diacetylmorphin

Produkt z morfia

- ze všech drog nejnebezpečnější
- neuvěřitelně návykový
- smrtící droga

Dá se užívat per os, kouřit, šňupat, i.v, i.m.

Používání jedné injekční stříkačky

napomáhá šíření HIV a AIDS

Ke konci účinku heroínu trpí nevolností, křečemi a touží po další dávce

Konopí

Marihuana, hašiš

Vyvolává pocity nevyčerpatelnosti a otupuje bolesti

Může způsobit rakovinu plic a hrtanu

Marihuana

Suché květy a lístky *cannabis sativa*

Obsahuje kanabinoidy

Různý obsah kanabinoidů

- 80 typů, Hlavní účinek má THC tetrahydrokanabinoid

Obvykle dávky obsahují více než 0,3 % of THC

Různá příprava a různá kvalita (Evropa, karibský, Afrika, Amerika, Indie (až 20 % of THC)

Užití: v cigaretách, dýmkách, žvýkání, mléko, olej, čaj

Symptomy:

Příjemný pocit na těle i duši, příjemné sny, smysl pro hudbu
euforie

Svalové spasmy, nereálné představy, nepříjemné pocity

Marihuana

Jen psychická závislost

Patří do skupiny měkkých drog

Osoba je schopna zastavit používání marihuany

Užívání marihuany nevede k fatálním koncům

První pomoc

Zastavit kouření

Čerstvý vzduch

Monitorace vitálních funkcí

Kokain

Erythroxyton coca

Alkaloid

Stimulans, lokální anestetikum

Užívání:

Šňupání, kouření, žvýkání

Symptomy:

agitovanost, euforie, agresivita, halucinace

Dilatace zornic, bolesti hlavy

Vysoký tlak, tachykardie, arytmie

Halucinace, zvracení, paranoia

Svalové spasmy, třes, hypotermie

Riziko cévní mozkové příhody, rhabdomyolýzy

Bezvědomí

Dlouhodobé užívání kokainu způsobuje:

- značné potíže se srdcem
- žaludeční problémy (bolest břicha, zvracení)
- podrážděnost
- agresivitu

Silnější forma kokainu - crack

Je vysoce návykový a nebezpečný

Otrava amfetaminy

Nejčastěji jde o pervitin a extázi

Symptomy:

Extáze – nauzea, trismus a skřípění zubů
bolest svalů, pocení, tachykardie
ataxie, hyperpyrexie, kolaps, křeče
rabdomyolýza, akutní selhání ledvin

Pervitin – podobně,
později hypertermie, rabdomyolýza, šokový stav
multiorgánové selhání

Léčba: infuzní terapie k rehydrataci, chlazení těla
umělá plicní ventilace, tlumení křečí, podpora oběhu
léčba renálního selhání

Speed (amphetamin)

Zvyšuje tepovou frekvenci a tělesnou teplotu
odstraňuje potřebu spánku a jídla

Po speedu je živější, hovornější a komunikativnější

Může se cítit podrážděný a deprimovaný

LSD

Diethylamid kyseliny lysergové

LSD je halucinogen

Nemocný vidí to, co jiní nevidí a někdy si myslí, že umí létat

Při dlouhodobém užívání se halucinace mohou vracet řadu let poté, co začal brát LSD.

Závislost somatická je malá

Léčba toxikománie patří do specializovaných center